

LAUKAAN KUNTA

Lupa- ja valvontalautakunta
PL 6
41341 LAUKAA

PÄÄTÖS

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain
mukaisessa lupa-asiaassa

Dnro 452/11.01.00.01/2022

Kokouspäivä: 16.5.2023

Julkaisupäivä: 24.5.2023

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain 29 §:n ja maa-aineslain 4 a §:n mukaiseen hakemukseen, joka koskee kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta Laukaan kunnassa Leppäveden kylässä kiinteistöllä Lamminmäki 410-406-8-212 sijaitsevan ottoalueen Laaniahontien länsipuoleisella laajennusalueella. Lupaa haetaan 15 vuodeksi maa-aineslain 10.2. §:n nojalla. Toiminta ei sijaitse pohjavesialueella.

LUVAN HAKIJA

Peab Industri Oy
Karvaamokuja 2a
00380 Helsinki

Y-tunnus 2977551-2

Laskutustiedot:

Peab Industri Oy, PL 1098, 00026 BASWARE

OVT-tunnus/verkkolaskuosoite: 003729775512

Operaattori: Basware Oyj, välittäjä-tunnus BAWCFI22

PDF-laskut: laskut.peab_industri@bscs.basware.com

Laskut postitse: Peab Industri Oy, PL 1098, 00026 BASWARE

Viite: 200523

Yhteyshenkilöt:

Hakemuksen osalta:

Kristiina Hänninen, johtava ympäristöasiantuntija

Autokeskuksentie 16 B

33960 Pirkkala

0400 787453

kristiina.hanninen@swerock.fi

Toiminnan osalta:

Juha Korhonen, myyntipäällikkö

Paperitehtaankatu 9

40100 Jyväskylä

0400 480075

juha.korhonen@swerock.fi

Ympäristövahinkovakuutus: If Vahinkovakuutus Oyj
Vakuutuksen numero: SP2529777.4.1
Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä: ISO 14001

Hakemus on toimitettu lupa- ja valvontalautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi Vaasan hallinto-oikeuden 6.5.2022 (päättös 492/2022) kumottua lupalautakunnan päätöksen (19.2.2020 §14) Laaniahontien länsipuolen kielteisen ratkaisun osalta. Päätöksen kertoelmaosio on pääosin sama voimassa olevan luvan kanssa, mutta yhteislupakemukseen on hakijan toimesta **päivitetty 1.2.2023 vuosittaiseksi enimmäisotto- ja murskausmääräksi 150 000 tonnia eli noin 55 560 kuutiota. Maiden vastaanottoa ei haeta.**

SUUNNITELMA-ALUEEN TIEDOT

Kiinteistön Lamminmäki 410-406-8-212 omistaa hakija, ja se sijaitsee Laaniahontien varressa. Koko suunnitelma-alueen pinta-ala on 21,69 ha ja ottamisalueen pinta-ala on 12,6 ha (sekä jo toiminnassa oleva ottoalue ja laajennusalue). Kalliokiviaineksen kokonaisottomäärä on 1 350 000 kiinto-m³ ja alueella käytetään siirrettävää poraus- ja murskauskalustoa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTEET JA HAKEMUSTEN VIREILLETULO

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §:n sekä kyseisen lain liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c) ja e) perusteella.

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisistä syistä pidettävä tarpeettomana.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n kohtien 6 a) ja b) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen käsittelemään hakemuksen mukaisen ympäristölupa-asian. MAL (555/1981) 7 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen ratkaisemaan MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaiset yhdessä käsiteltävät hakemukset.

VOIMASSA OLEVAT LUPAPÄÄTÖKSET JA SOPIMUKSET

Tämän hakemuksen mukaisella toiminnalla on tarkoitus laajentaa ottamisaluetta kiinteistön sisällä Laaniahontien länsipuolelle.

Päätös/sopimus	Päivämäärä	Viranomainen/sopimusosapuoli
Maa-aineslupa	14.6.2012 §103	Laukaan kaavoitus- ja raken-

		nuslautakunta
Ympäristölupa	14.6.2012 §104	Laukaan kaavoitus- ja rakennuslautakunta

Haettavalla luvalla sen lainvoimaiseksi tullessa korvataan 19.2.2020 § 14 myönnetty yhteislupa.

KARTTA-AINEISTO, TERMIT JA LÄHTEET

Kartta-aineisto sisältää Maanmittauslaitoksen maastotietokannan aineistoa, mitä on täydennetty kartoituksella toukokuussa 2019. Koordinaatisto ETRS_GKn26, korkeusjärjestelmä N2000. Voimassa oleva maa-aineslupa on myönnetty korkeusjärjestelmälle N60. Korkeusjärjestelmien ero on alueella 30 cm (Korkeus N₂₀₀₀ = Korkeus N₆₀ + korkeusero).

Tässä hakemuksessa ottamisalueella tarkoitetaan aluetta, jossa tehdään louhintaa. Suunnitelma-alue kattaa koko kiinteistön.

Pohjavesialueet ja muut suojelualueet on otettu Ympäristökarttapalvelu Karpalosta, lisäksi kaavoitustiedot on varmistettu Laukaan kunnan ja Keski-Suomen liiton sivuilta.

SUUNNITELMA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Nykytila

Laaniahontien itäpuoli on avattua ottoaluetta ja länsipuolen osalta nykytilaa on kuvattu liitteenä 8. olevassa Luontokohteet -selvityksessä.

Kuva 1. Ilmakuva alueelta.

Liikenneyhteydet

Alueelle kuljetaan Vaajakoskentien ja Laaniahontien kautta. Laaniahontietä siirretään kiinteistön sisällä toiminnan etenemisen mukaan. Tie pidetään koko toiminnan ajan nykyistä vastaavassa kunnossa. Enimmäistuotantomäärällä keskimäärin raskaan liikenteen kuljetuksia on 20 käyntiä päivässä. Käytän-

nössä kysyntä vaikuttaa eniten liikennemääriin ja sen ajalliseen vaihteluun eri vuodenaikoina.

Kaavoitus

Alueella ei ole asemakaavaa. Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavassa (28.9.2008, korjattu 15.10.2008, https://www.laukaa.fi/sites/default/files/lainvoimainen_kaavakartta.pdf) kiinteistö sijaitsee EO- ja TY -kaavamerkintöjen mukaisessa rajauksessa. Kaavamerkinnät ja sen rajat on esitetty suunnitelmakartoissa.

Haettava ottamistoiminta tukee alueen yleiskaavan mukaista käyttöä. Keski-Suomen maakuntakaavassa suunnitelma-alueella on merkinnät biotalouteen tukeutuva alue ja/tai monipuolinen työpaikka-alue. Lisäksi suunnitelma-alue sijoittuu Jyväskylää ympäröivään maakuntakeskukseen.

Merkinnät ja määräykset:

Biotalouteen tukeutuva alue

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustuotantoon tarkoitettuja alueita.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Monipuolinen työpaikka-alue

Merkinnällä osoitetaan monipuolinen teollisuus- ja/tai työpaikka-alue.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen. Alueiden käytön suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnallisesti merkittävien liikenneverkkojen toimivuuden turvaamiseksi tarvittavat rinnakkaistie- ja eritasojärjestelyt ja turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

Rajanaapurit, lähimmät häiriintyvät kohteet sekä muut häiriölle alttiit kohteet

Kohde	Kohteen nimi, kiinteistötunnus tai käyntiosoite	Etäisyys ottamisalueesta
Rajanaapurit	[REDACTED] [REDACTED]	
Lähin vakituinen asutus	[REDACTED] [REDACTED]	300 m 300 m
Lähin vapaa-ajan asutus	[REDACTED] [REDACTED]	n. 430 m lounaaseen n. 700 m pohjoiseen

1- tai 2- luokan pohjavesialue	Lintumäen I-lk:n alue	> 2 km luoteeseen
Muu luonnonsuojelualue	Yleiskaavan SL-1 Saksalan yksityinen luonnonsuojelualue	rajoittuen kiinteistörajaan > 1,5 km lounaaseen
Muu häiriölle altis kohde	Leppäveden metsästyseuran kota	n.130 m kiinteistön rajasta etelään
Muu/muita ympäristöä kuormittavia toimintoja, mitä?	410-406-8-323, kallio- kiviaineksen ottaminen	kiinteistön pohjoisrajalla

Alueen läheisyydessä ei ole muinaismuisto- eikä rakennussuojelukohteita (tarkistettu Ympäristökarttapalvelu Karpalosta 5.6.2019).

Pohja- ja pintavesiolosuhteet

Suunnitelma-alueella on 4 havaintoputkea, jotka on esitetty nykytilannekartassa ja jotka sijaitsevat eri puolilla haettavaa ottamisaluetta, putket sijaitsevat ottamisalueen ulkopuolella. Havaintoputket HP1 ja HP20122 sijaitsevat ottamisalueen ja Nojoslammen välillä (noin tasolla +108 m). Putki HP2 sijaitsee Laaniahontien ja kiinteistön pohjoisrajan välillä ja putki HP20121 Laaniahontien eteläpuolella. Alla on esitetty putkien ylä- ja alapäiden korkotiedot sekä vesipintojen vaihteluväli (N2000).

HP1	HP2	HP20121	HP20122
Putken YP, 109,075	Putken YP, 96,40	Putken YP, 99,06	Putken YP, 108,618
Putken AP, 106,575	Putken AP, 93,4	Putken AP, 95,06	Putken AP, 104,618
Vaihteluväli: + 106,8 - +107,9	Vaihteluväli: kuiva - + 96,2	Vaihteluväli: +97,35 - + 97,65	Vaihteluväli: + 107,24 - +107,47

Louhinta on siirtynyt tasolta +110 m tasolle +100 m noin viisi vuotta sitten. Louhinnan siirtyminen alemmalle tasolle ei ole vaikuttanut vedenpinnan tasoihin louhintatason yläpuolella sijaitsevilla havaintoputkissa HP1 ja HP20122 eikä myöskään havaintoputkissa HP2 ja HP20121. Louhintaa on suoritettu viime vuosina havaintoputkista HP1 ja HP20122 lähimmillään noin 80 metrin päässä ja Nojoslammen noin 140 metrin päässä. Jatkossa louhinnan rajasta jää Nojoslampeen ja havaintoputkiin HP1 ja HP20122 matkaa vähintään noin 180 metriä.

Pohjavesiputkien 1 ja 2 asentamisen yhteydessä vuonna 1991 tehtiin insinööri-toimisto Maa ja Vesi Oy:n toimesta alueelle maaperäkairauksia useammassa pisteessä. Kairaustulosten perusteella hienoaineksen osuus alueen maaperässä todettiin niin suureksi, että maaperä on käytännössä vettä läpäisemätöntä. Viime vuosien käytännön kokemukset tukevat vahvasti kairaustulosten pohjalta tehtyä johtopäätöstä.

Koska viime vuosien louhinnalla ei ole ollut vaikutusta pohjaveden tai Nojoslammen vedenpintaan, on hyvin epätodennäköistä, että vaikutusta olisi jatkosakaan edellä mainitut seikat huomioon ottaen.

Nojoslammen pintaa on tarkkailtu vuodesta 1999 alkaen ja havaintoputkien vedenpintaa vuodesta 1991 alkaen. Tällä hetkellä Nojoslammen pinnantarkkailua tehdään kerran kuukaudessa ja pohjavesiputkien vedenpinnan tarkkailua 4 kertaa vuodessa. Tarkkailua esitetään jatkettavaksi tulevaisuudessa aiemman käytännön mukaisesti.

Alueella olevassa saostusaltaassa vedenpinta nousee keväällä ja pidempien sadejaksojen aikana ylivuotoputken tasalle +99,55 m. Sateettomina jaksoina allas on kuiva, altaan pohjataso jää alle tason +99,0 m.

Luonnonolosuhteet ja suojellut kohteet

Alueen eteläpuolella on tehty havaintoja liito-oravasta, alueet on osoitettu yleiskaavakartassa merkinnällä S-1, raja näkyy nykytilannekartassa. Hakemuksen liitteinä 8. ja 9. on keväällä 2019 tehty luontokohteiden selvitys sekä liito-oravaselvitys. Liito-oravaselvityksessä on huomioitu aiemmat tiedot liito-oravien esiintymisestä. Ottamisalueelle ei selvitysten perusteella sijoitu erityisesti suojeltavia luontoarvoja, joihin toiminnalla olisi vaikutusta.

OTTAMISSUUNNITELMA

Hakemuksen liitteinä ovat nyky- ja lopputilannekartat sekä leikkauspiirrokset.

Ottamisalueen pinta-ala (ha) 12,6	Kiinteistön (=suunnittelualue) pinta-ala (ha) 21,69
Alin ottotaso (N ₂₀₀₀) + 100 m	Ottamissyvyys (m) 0-27

Ottamisaika (vuosina)	Kokonaisottomäärä kiintokuutiometreinä (m ³)		
15	1 350 000		
Arvioitu vuotuinen otto kiintokuutiometreinä (m ³)			
43 000 - 71 000			
Ottomäärät maala-jeittain	(m ³)		(m ³)
☒ Kalliokiviaines	1 350 000	☐ Sora ja hiekka	
☐ Moreeni		☐ Rakennuskivi	
☐ Siltti ja savi		☐ Eloperäiset maa-ainekset	

Ottamistoiminnan kuvaus

Ensivaiheessa ottamistoiminta keskittyy Laaniahontien itäpuolelle edeten alueen pohjoista ja itää kohden likimäärin nykytilannekartassa esitettyjen kaivusuuntien mukaisesti. Muun muassa kiviaineksen laatu ja pintamaiden vahvuus ohjaavat tarkemmin louhinnan etenemistä. Varastointi painottuu ensivaiheessa alueen eteläosan suuntaan. Jatkossa ottamistoiminta laajentuu myös Laaniahontien länsipuolelle ja varastointia jatketaan edelleen myös Laaniahontien itäpuolella. Liikennöinti Laaniahontiellä turvataan koko toiminnan ajan vähintään nykyisen tasoisena, tien linjausta joudutaan siinä vaiheessa muuttamaan, kun louhintaa suoritetaan itse tielinjan kohdalla. Toiminnan ansiosta tielinjalta poistuu nykyisen louhokselle johtavan liittymän kohdalla oleva kumpare, tielinjaus ratkaistaan lopullisesti tulevaisuudessa tarkemman kaavoituksen yhteydessä.

Turvallisuus ottamistoiminnan aikana

Alue on merkitty maastoon ja tulotien varressa on puomi. Alue on aidattu tarvittavilta osin. Liikennöinti Laaniahontiellä turvataan koko toiminnan ajan vähintään nykyisen tasoisena ja huolehditaan siitä, että toiminnasta ei aiheudu vaaraa muulle tienkäytölle.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Alueella on arvion mukaan jo poistettuja pintamaita noin 70 000 m³.

Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely (taulukossa käytetty numerointi):

- 1) Kaivannaisjäte käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin
- 2) Kaivannaisjäte kuljetetaan ottamisalueen ulkopuolelle hyödynnettäväksi
- 3) Kaivannaisjäte varastoidaan alueelle yli 3. vuodeksi. Alueelle perustetaan kaivannaisjätteen jätealue.

Kaivannaisjätteen laji		Arvio kaivannaisjätteen kokonaismäärästä (kiintom ³)	Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely
Pilaantumaton ei pysyvä maa-aines	Pintamaa	150 000	1)
	Kannot ja hakkuutähteet	700	2)

Toiminnasta ei synny muita kaivannaisjätteitä.

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö

Louhinta toteutetaan pystyjrkkänä ja luiskataan leikkauspiirroksissa esitetyllä tavalla kaltevuuteen 1:2. Alueelta kertyviä pintamaita sekä vastaanotettavia pilaantumattomia maita käytetään luiskaamiseen.

TOIMINNANKUVAUS

Työvaiheet ja käytettävä kalusto

Louhinta ja murskaus käsittävät pintamaiden poistamisen kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla, panostusreikien poraamisen kallioon poravaunulla sekä porareikien panostamisen ja kallion räjäyttämisen. Kallion poraus tapahtuu hydraulisella porauskalustolla. Panostus tehdään yleensä samana päivänä ennen räjäytystä. Räjäytyksestä varoitetaan äänimerkillä. Räjäytyksestä jäävien mahdollisten ylisuurien lohcareiden rikotuksessa käytetään hydraulisella iskuvasaralla varustettua kaivinkonetta. Irrotettu kalliokiviaines murskataan paikalle tuotavalla siirrettävällä murskauslaitoksella. Murskaimia on 3-5 kappaletta: esi-, väli- ja tarvittava määrä jälkimurskaimia. Murskauksen yhteydessä käytettävät seulat ovat 2- tai 3-tasoseuloja. Murskauslaitoksen toimintaan tarvittava sähkö tuotetaan kevyttä polttoöljyä käyttävällä aggregaatilla. Valmiit murskelajikkeet varastoidaan alueelle varastokasoihin, joista ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa. Murskauslaitoksen ollessa paikalla alueella työskentelee kerrallaan 3-8 henkilöä.

Toiminta-ajat

Toiminta-ajat määräytyvät ottamisalueella Muraus-asetuksen 8 §:n mukaisesti.

Toiminto	Keskimääräinen toiminta-aika (h/a)	Viikoittainen toiminta-aika arkisin ma-pe (päivät ja kelloajat)	Ajallinen vaihtelu toiminnassa
Murskaaminen	480	7-22	
Poraaminen	440	7-21	
Rikotus	260	8-18	
Räjäyttäminen		8-18	enimmäismäärällä vuosittain noin 8-10 kertaa
Kuormaaminen ja kuljetus		6-22	tarvittaessa myös lauantaisin klo 7-18

Tuotantomäärät ja käytettävät raaka-aineet

Käytettävä raaka-	Keskimääräi-	Maksi-	Varastointipaikka
-------------------	--------------	--------	-------------------

aine	nen (t/a)	mi (t/a)	
Toiminta-alueella otettava/murskattava kiviaines	120 000	200 000	Varastokenttä
Polttoaine, laatu: kevyt polttoöljy (louhintaa, murska) kevyt polttoöljy (kuormaajat)	70 40	115 65	Murskauslaitos/tukitoiminta-alue Tukitoiminta-alue
Öljyt	1	2	Tukitoiminta-alue
Voiteluaineet	0,2	0,5	Tukitoiminta-alue
Räjähdyksineet, tyyppi: Dynamiitti, aniitti ja ammoniumnitraatti	36	60	Ei varastoida alueella, tuodaan tarvittaessa
Sähköenergia (GWh/a) ☒ Aggregaatti	0,5	0,8	

Poravaunujen ja murskauslaitoksen käyttöenergia tuotetaan omilla dieselmoottoreilla, joiden polttoaineena on kevyt polttoöljy. Murskattavaa kiviainesta kastellaan tarvittaessa pölyämisen estämiseksi maastosta saatavalla vedellä. Tarvittava talousvesi tuodaan erikseen.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi

Kaikki polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat lukittavia ja varustettu ylitäytönestimillä. Jos polttoainesäiliöt varastoidaan ja kuljetetaan UN-hyväksytyssä kontissa, tapahtuu niiden tankkaus hallitusti kontin sisällä. Säiliöt toimivat sähköpumpulla. Pyöräkuormaajien tankkauksessa käytetään tarvittaessa suojakaukaloita, jotka estävät mahdollisten roiskeiden pääsyn maaperään. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan tynnyreissä tiivispohjaisessa öljy- tai varastokontissa. Tukitoiminta-alueella on kemikaalien käsittelyä varten tarvittaessa alue, joka on nestettä läpäisemätön ja reunoitetaan korotettu.

TOIMINNAN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Maisema

Yleiskaavan mukaisesti alue on avatun alueen osalta osittain EO-aluetta ja muutoin TY-aluetta. Siten maisemavaikutuksien osalta voidaan todeta, että lopputilanne vastaa pääosin kaavan tarkoittamaa tilannetta.

Ympäristöluvanvaraisella louhinnalla alueesta ei kuitenkaan voida tehdä Muraus-asetuksen 3 §:n johdosta kaavan mukaista yhtenäistä aluetta. Hakija to-

teaa, että kaavan toteuttamiseksi aluetta pitäisi louhia haettavaa ottamisaluetta suuremmalta alueelta.

Kaavan toteuttaminen muuttaa maisemaa Vaajakoskentielle.

Melu ja tärinä

Melua syntyy jokaisessa toimintavaiheessa: porauksessa, räjäytyksessä, rikotuksessa, murskauksessa, kuormauksessa, liikenteestä sekä energian tuottamisessa laitokselle aggregaatilla. Porauksen, työkoneiden ja liikenteen melu on tasaista. Murskauksen ja rikotuksen melu saattaa olla impulssimaista tarkastelupisteen läheisyydestä riippuen. Murskauslaitos sijoitetaan aina alim-malle ottotasolle, eli tasolle +100 m. Impulssimaisuustekijä vähenee melun edetessä. Räjäytysten ja rikotuksen melu voi olla impulssimaista myös lähimissä altistuvissa kohteissa.

Räjäytyksiä tehdään harvoin. Viime vuosina räjäytyksiä on ollut 2-5, riippuen tuotantomäärästä. Räjäytyksen melu on voimakas, mutta lyhytkestoinen. Suoritettavat räjäytykset ovat kestoaltaan lyhytaikaisia ja näin ollen ekvivalenttime-lun (LAeq) kannalta merkityksettömiä, kun huomioidaan räjäytysten lukumäärä koko toimintakaudella. Vaikutukset melun osalta kohdistuvat lähinnä ottoalu-eella työskenteleviin ihmisiin. Räjäytysten aiheuttamaan melutasoon ympäris-tössä vaikuttavat käytettävän räjähdelainemäärä sekä tarvittavien räjäytys-ten määrä. Melun leviämiseen vaikuttaa myös mm. louhintakorkeus yleisen maaston korkeuteen nähden. Yksittäisen räjähdystapahtuman melutasosta ei ole ympäristönsuojelullisia säädöksiä.

Rikotusta tehdään joko hyvin lähellä louhoksen reunaa tai iskuvasaralla murskauksen yhteydessä, jolloin murskauslaitteiston sijoittelu mahdollisimman suo-jaiselle paikalle louhoksessa vähentää ympäristöön leviävää melua.

Ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia tärinästä aiheutuu vain räjäytyksien yhteydessä. Räjäytysten aiheuttamaa tärinää vähennetään optimoimalla käy-tettävä momentaaninen räjähdelainemäärä kohteeseen sopivaksi. Räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintatyöstä tehdään aina räjäytys- ja turvallisuussuunnitelma. Jokaisesta kentästä tehdään lisäksi erillinen räjäytyssuunnitelma. Näillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölleen. Ennen räjäytystä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjäytyksestä ilmoi-tetaan äänimerkillä, pillin soitolla. Räjäytystyötä tekevät koulutetut ja räjäytys-työn vaatimat pätevyudet omaavat henkilöt.

Louhintatöiden räjäytyksistä välittyä ympäristöön erilaisia vaikutuksia. Havait-tavat ilmiöt ovat osin rakennuspohjan kautta välittyvää tärinää ja osin ääni- ja ilmanpaineilmiöitä. Kallio- ja maaperässä välittyvä tärinä vaimenee erittäin voimakkaasti etäisyyden myötä, ilmaitse välittyvät ääni ja ilmanpainevaiku-tukset ulottuvat etäämmälle. On tavanomaista, että ääni- ja ilmanpainevaiku-tukset aiheuttavat sekaannusta aistinvaraisesti räjäytyshavaintoja arvioitaes-sa.

Tärinää mitataan lähimmästä kiinteistöstä osoitteessa [REDACTED]. Mit-taustulokset ovat vaihdelleet vuosina 2014-2018 välillä 0-4,9 mm/s. Mittaustu-

lokset raportoidaan vuosiraporttien yhteydessä lupaviranomaiselle. Mitattu tulos kertoo heilahdusnopeuden pystykomponentin huippuarvon (v), jota käytetään tärinän aiheuttaman vaaran pääasiallisena mittana.

Työmaan tärinöille ja tärinänmittaukselle on annettu ohjeita Rakennusinsinöörien liiton julkaisussa RIL 253-2010 "Rakentamisen aiheuttamat tärinät", mutta virallista säädöstä tärinän sallitulle suuruudelle ei ole. Sallittu heilahdusnopeuden arvo riippuu rakennuksen etäisyydestä räjäytyspaikkaan sekä materiaalista, jolle rakennus on perustettu. Kun materiaali on löyhää moreenia, hiekkaa, soraa tai savea ja etäisyyttä kohteeseen on 2000 m, sallii RIL 253-2010 5 mm/s heilahdusnopeuden rakennukselle. Arvot kasvavat etäisyyden pienetessä ja käytettävän materiaalin kovuuden myötä ja esimerkiksi 1000 metrin etäisyydellä vastaava heilahdusnopeuden arvo on 6 mm/s. Sallittuun heilahdusnopeuden arvoon vaikuttaa myös rakennuksen rakenneluokka. Alle ohjearvojen jäävien tärinöiden ei katsota lisäävän normaalikuntoisen rakennuksen vaurioriskiä.

Mittaustulosten perusteella ei ole oletettavissa, että tämän hakemuksen mukaisen toiminnan aiheuttamasta tärinästä olisi haittaa kiinteistöille.

Maaperä ja vesistö

Normaalista toiminnasta ei aiheudu haitallisia päästöjä maaperään. Ottamisalueelta ei itse alueen ja ympäristön topografian ansiosta johdu merkittäviä määriä hulevesiä ympäristöön eikä näin ollen myöskään ympäröiviin vesistöihin. Siten toiminnan ei voida katsoa vaikuttavan vesistöihin tai niiden käyttöön. Jo toteutetun tarkkailun ansiosta voidaan todeta, ettei toiminnalla ole ollut vaikutuksia pinta- tai pohjavesien määrään.

Päästöt ilmaan

Ilmanlaadun raja-arvot on laadittu ilman pilaantumisen aiheuttamien terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi sekä kasvillisuuden ja ekosysteemin suojelemiseksi (VNa 79/2017). Ohjearvot on annettu ensisijaisesti terveydellisin perustein ja niiden asettamisessa on pyritty ottamaan huomioon muun muassa ilman epäpuhtauksien vaikutukset herkkiin väestöryhmiin, kuten lapsiin, vanhuksiin ja hengityselinsairaisiin (VNp 480/1996).

	Päästöt (t/a) Louhinta ja murskaus
Hiukkaset (sis. pöly)	1,2
Typen oksidit (NO _x)	0,8
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,3
Hiilidioksidi (CO ₂)	580

*Päästöarvot ovat maksimimääriä tuotannon maksimimäärien perustella.

Louhintatyö tehdään niin, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Räjäytyksien yhteydessä syntyvissä lyhytkestoisissa pölypilvissä voi olla korkeita

hiukkaspitoisuuksia. Räjähdyksien määrä on vähäinen suhteessa toiminta-aikoihin.

Murskauslaitoksen aiheuttamaa pölyämistä voidaan tarvittaessa vähentää kastelemalla murskattavaa tuotetta, koteloimalla kuljettimia sekä säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeuksia.

Toiminnassa syntyvät jätteet ja niiden käsittely

Vanhat öljynsuodattimet, trasselit yms. kiinteät öljyiset jätteet sekä akut varastoidaan omiin jätessäiliöihinsä lukittavaan konttiin. Vaaralliset jätteet toimitetaan vaarallisen jätteen käsittelyluvan saaneeseen laitokseen tai kiinteistölle, jonka hyväksytyssä jätehuoltosuunnitelmassa tai ympäristöluvassa vastaavan vaarallisen jätteen vastaanotto on hyväksytty. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa jätteiden siirrosta laaditaan siirtoasiakirja, josta ilmenevät tiedot vaarallisista jätteistä voimassa olevan jätelain ja -asetuksen mukaisesti. Sekajätteet kerätään säiliöön ja kuljetetaan pois paikallisen jätehuoltoyhtiön toimesta, mahdolliset romumetallit hoidetaan pois paikallisen romunkeräysliikkeen toimesta. Panostustoissa mahdollisesti syntyvät räjähdysaineiden pahvipakkaukset poltetaan räjähteitä koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti panostuspaikalla. Toiminnasta ei muodostu jätevesiä. Sosiaalitulojen vedet menevät umpisäiliöön tai käytössä on sähkövesiä.

Jätenimike	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely- tai hyödyntämistapa	Toimituspaikka (jos tiedossa)
Sekalaiset yhdyskuntajätteet	1000		Jätehuolto
Rauta ja teräs	1000-5000	Lajitellaan erikseen	
Öljyä sisältävät jätteet	3000	Luvanvaraiselle vastaanottajalle	
Muut vaaralliset jätteet, mitä? (esim. akut, paristot)	50	Luvanvaraiselle vastaanottajalle	

Arvio BAT:n ja BEP:n soveltamisesta

Koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla voidaan hyvin tehokkaasti vähentää ilmaan johtuvia pölypäästöjä. Murskauslaitoksen sijoituspaikka on alueen maastonmuotojen takia hyvä lähimpiin asutuksiin leviävien pöly- ja meluvaikutuksien vähentämisen kannalta. Murskauslaitoksen sijoitustaso jää noin 10 metriä alemmaksi tai vähintään vastaavan korkuisen rintauksen suojaan kuin lähin asutus ottamisalueen etelä- ja länsipuolella. Murskauslaitoksen säännöllisellä huollolla vaikutetaan polttoaineen kulutukseen, joka vähentää päästöjä ilmaan. Energiankulutusta tarkkaillaan myös

kustannussyistä ja se pyritään minimoimaan käyttämällä parasta saatavilla olevaa tekniikka sekä parhaimmaksi tunnettuja ja koettuja käytäntöjä.

Lähistöllä jo toteutetut ja seurannassa olevat toiminnan vaikutukset pinta- ja pohjavesiin edustavat parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Riskit

Räjähteitä ei varastoida alueella. Räjäytystilanteissa ympäristöä varoitetaan tulevasta räjäytyksestä ja alueelle tulevat tiet suljetaan sekä ihmisten pääsy alueelle estetään. Alueelle johtavalla tiellä on puomi asiattoman kulkemisen estämiseksi ja alueesta varoitetaan kyltein niin, ettei sinne voi joutua vahingossa.

Öljyn pääseminen maaperään on vaara. Murskauslaitoksella on imeytysturvetta ja pressu, johon maa-aines voidaan nopeasti siirtää. Hälytysnumerot ovat nähtävillä. Polttoainesäiliöt ovat kaksikuorirakenteisia. Toiminnan ympäristöriskeihin varaudutaan suojelun suunnittelulla vahinkotapauksia varten, sattuneiden onnettomuuksien tutkinnalla sekä henkilöstön koulutuksella. Tulipalon varalta asema on varustettu viranomaisten määräämällä alkusammutuskalustolla, ja henkilökunta on saanut tarvittavan opastuksen alkusammutuskaluston käyttöön. Häiriö- ja onnettomuustilanteissa henkilökunta suorittaa alkusammutus- tai muut tarvittavat toimet sekä hälyttää paikalle pelastuslaitoksen. Lisäksi suoritetaan tarvittavat ilmoitukset lupaviranomaisille ja muille viranomaisille tarvittavassa laajuudessa.

Vaikutukset yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Toiminta-aikoja haetaan Muraus-asetuksen mukaisesti. Asetus huomioi toiminnan sijoittumisen alle 500 m etäisyydelle lähimmistä asuinrakennuksista.

Toiminta ja tuotantomäärät eivät muutu alueella nykyisestä. Ottamisalueen rajoituksissa huomioidaan 300 m vähimmäisetäisyys asuinrakennuksiin.

Ehdotus ympäristövaikutusten tarkkailuksi

Toimintaa tarkkaillaan mm. viikoittaisilla turvallisuustarkastuksilla. Murskauksesta pidetään käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee tuotantomäärät ja -ajat. Louhinnan kenttäkortteissa on tiedot tehdyistä räjäytyksistä (pvm, kellonaika, räjäytystyön johtaja, käytetty räjähdelainemäärä jne.). Merkittävistä häiriöistä tehdään merkintä käyttöpäiväkirjaan tai louhinnan kenttäkorttiin.

Hakija ehdottaa, että pohjaveden ja lammen pinnantarkkailua jatketaan kuten aiemmin. Muuta tarkkailua tehdään tarvittaessa valvovan viranomaisen kanssa erikseen sopimalla.

HAKEMUKSEN LIITTEET

1. Sijaintikartat 1:20 000, 1:50 000 ja 1: 80 000
2. Lainhuutotodistus
3. Nykytilannekartta 1:4000 1.7.2019
4. Lopputilannekartta 1:4000 1.7.2019
5. Leikkaukset A-F 1:2000/ 500 1.7.2019

6. Asemapiirros 1:4000 1.7.2019
7. Yleisölle tarkoitettu tiivistelmä
8. Luontokohteet 20.5.2019
9. Liito-oravaselvitys 5.6.2019
10. Valtakirja
11. ELY-keskuksen päätös YVA:n soveltamisesta
12. Melumallinnus 6.6.2019
13. Meluosuus YVA-tarveharkintaa varten toimitetuista tiedoista 7.10.2022

ELY-keskuksen suorittama YVA-tarveharkinta alueen hankkeista

Koska alueelle suunniteltujen kiviainestoimintojen (Peab Industri Oy, laajennusalue ja NCC Industry Oy) vuosittainen ottomäärä yhdessä alueella jo toimivien hankkeiden (Peab Industri Oy ja Marko ja Mika Hämäläinen) vuosittaisen ottomäärän kanssa ylitti ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 252/2017 liitteen 1 hankeluettelossa kohdassa 2 b) esitetyn tuotantomäärän (200 000 kiintokuutiota), pyysi Laukaan ympäristönsuojeluviranomainen Keski-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa siitä, ovatko alueelle suunniteltujen ja jo hyväksytyjen hankkeiden yhteisvaikutukset laadultaan ja laajuudeltaan niin merkittäviä, että hankkeisiin tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 252/2017 mukaista menettelyä.

Keski-Suomen ELY-keskus antoi asiassa Peab Industri Oy:tä koskien päätöksen 20.1.2023, jossa se totesi, että hankkeeseen ei sovelleta lakia ympäristövaikutusten arvioinnista. Päätöksessä on myös arvioitu hankkeen vaikutuksia ympäristöön sekä kaavoitukseen, sekä myös kaikkien toimijoiden hankkeiden yhteisvaikutuksia. Päätös kokonaisuudessaan on ollut hakemusasiakirjojen liitteenä.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksista tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu 16.2. – 27.3.2023 välisenä aikana Laukaan kunnan ilmoitustaululla ja internet-sivuilla, sekä sen vireillä olosta on tiedotettu asianosaisia 20.2.2023 päivätyllä virkakirjeellä. Kuulutus lupahakemuksen vireilläolosta on julkaistu Laukaa-Konnevesi-lehdessä 16.2.2023.

Jätetyt muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta jätettiin kaksi muistutusta:

_____ ja 4 muuta allekirjoittajaa, 27.3.2023 päivätty muistutus:
Muistutus Maa-aines- ja ympäristölupahakemukseen
Peab industri Oy hakee lupaa kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen kiinteistölle Lamminmäki 410-406-08-212. Tätä lupahakemusta emme voi hyväksyä ja lupahakemus tulee hylätä.

Aluksi

Alueella on louhittu jo vuodesta 1991, ja täten ympäristöä on rasitettu ja tuhotu jo yli 30v. Tästä toiminnasta on kärsinyt edesmennyt isäni ja äitini, ja minä koko aikuisikäni. Nyt haettava lupa on 15 vuodeksi. Emme voi hyväksyä että, myös seuraava sukupolvi tulee kärsimään ympäristöhaitoista.

Kiviainesten ottoalue sijaitsee vanhalla Leppäveden kulttuurihistoriallisella alueella. Sukuni on asunut ja viljellyt maata jo vuodesta 1743 ja jo tätä ennen aluetta on käytetty metsästys ja kalastus maina. Historiaa ja kulttuurimaisemaa ei pidä antaa tuhota hetkellisen rahan tavoittelun turvin.

Räjäytykset

Räjäytyksiä on alueella ollut, ja aina ne eivät ole tapahtuneet turvallisesti, ja vaaratilanteita on syntynyt. Kiviä on esimerkiksi löytynyt ihmisten pihoista. Räjäytyksissä tapahtunut tärinä on myös hyvin todennäköisesti vahingoittanut rakennuksia. Tärinän mittausta tulee valvoa laajemmin, ja mittaja ei voi olla räjäytyslupan haltija vaan puolueeton toimija. Räjäytyksiä alueella ei pidä suorittaa ollenkaan.

Melu

Toiminnasta aiheutuva melu ylittää välillä jo nyt 55dB. Sopiva tuuli ja koneiden yhtäaikaisten käyttö rasittaa ympäristöä melulle jo liikaa ennestään. Lisää ympäristölle aiheutuvaa melua emme voi hyväksyä.

Pöly

Murskauksen aikana syntyvää pölyä ei torjuta millään, ja näin ollen kulkeutuu tuulen mukana asunnoiden pihaan ja näin ollen myös ihmisten hengitykseen. Lupahakemuksissa mainitaan, että pölyä torjutaan parhaalla mahdollisella tavalla. Pölyn leviämistä tulee valvoa tarkemmin ja sen torjuntaa pitää valvoa.

Toiminta-ajat

Murskauksen ja kaikkien muiden melua aiheuttavien toimintojen tekeminen alueella ei voi olla 7-22. Alueen meluvaikutukset rasittaa niin loma-asujaa kuin omakoti asujiakin. Tiedän myös alueella olevia ihmisiä, jotka joutuvat muuttamaan murskaus jaksojen ajaksi pois kotoaan melun ja muun häiriön johdosta (melu, pöly, räjäytykset).

Toiminta aikaa tulee rajata 9-15 kaikelta toiminnalta. Viikonloput ja kesäloma kuukausina kesä- elokuu aikana alueella ei saa toimintaa harjoittaa. Asukkaiden pitää saada olla rauhassa loma-aikana.

Korvaukset

Hakemuksessa ei ole mainittu minkäänlaisia korvauksia lähialueen kiinteistöjen arvon alenemisesta. Esimerkiksi tonttien ja jo olemassa olevien asuntojen arvo ja kiinnostus markkinoilla pienenee huomattavasti, jos kallion murskaukselle annetaan lisää lupia.

Maisema ja TY-alue

Maakunnallisesti arvokasta Leppäveden maisemaa ei pidä tuhota avolouhoksilla. Kalliot ja kivet eivät kasva takaisin.

Edellisissä lupahakemuksissa mainittuja maisemointeja ei olla suoritettu. Jyrkänteet aiheuttavat ihmisille ja eläimille vaaratilanteita ja puusto ei ole lähtenyt kasvamaan alueella.

Kulttuurihistoriallista maiseman tuhoamista ei voi jatkaa loputtomiin. Tuhoamisen jäljet näkyvät jo nyt ilmakuvasta ja luonnossa. Alueelle mahdollisesti myös kulkeutunut vieraslajeja, joita tulee tarkkailla ja poistaa.

TY- alue ei voi tarkoittaa, että alue louhitaan minimi korkeuteen ja tuhotaan arvokas maisema ja pakotetaan muutkin kaava-alueella sijaitsevat kiinteistöt tekemään saman. Kaavan toteutuessa tulee aluetta tasata vain sen, minkä tonttien sijoittelu tarvitsee.

Kaava alue sijoittuu Leppäveden kulttuurimaisemaan ja sen toteutusta pitää suunnitella tarkemmin.

Edellä mainitut asiat huomioon ottaen, emme voi hyväksyä lupahakemusta ja se pitää hylätä. Maisemointi tulee aloittaa vanhoilla lupa alueilla välittömästi.

27.3.2023 päivätty muistus:

Aluksi

Alueella on raiskattu luontoa jo noin 30 vuotta. Ei voi olla näin, että toiminnan annettaisiin edelleen jatkua vuodesta toiseen. Kuten hakemuksen ilmakuvi-
sta voi havaita, kiviaineksen otto on täysi tuho alueelle, luonnolle, luontokappaleille, sekä lähiseudun asukkaiden mielenterveydelle, ympäristölle ja kulttuurimaisemalle. Nyt ollaan jälleen laajentamassa toimintaa ja jopa tuomassa lisää murskattavaa ainesta tuomaan pienhiukkas- ja melusaasteita puhtaasta ympäristöstä ja luonnosta tunnetulle Leppäveden kylälle. Myöskin hakemus on varsin sekava kaikkine liitteineen ja osittain jo vanhoihin hakemuksiin pohjautuviin kertomuksiin.

PUUTTEET HAKEMUKSESSA

Melusaaste

Melusaasteen ollessa jatkuvaa eihän kellonajat voi olla kuten hakemuksessa. Arkisin 9-15 voidaan pitää kohtuullisena lukuun ottamatta lomakuukausia. 9-15 koskee kaikkea toimintaa alueella. Leppäveden alueella myös huomattava määrä kesäasukkaita järven rannoilla. Melumittaukset ovat vanhoja, metsä kasvaa puusto muuttuu. Melun ylittäessä raja-arvot toiminta tulisi keskeyttää välittömästi ja lupa hyllyttää. Hakemuksessa meluntorjunta perustuu mallinukseen eikä vastaa todellisuutta. Myöskään vuodenaikojen vaihteluita ei ole huomioitu.

Pölysaasteen ja pienhiukkasten torjunta

Pölyntorjunta tulisi hoitaa 100%, hakemuksessa ei ole huomioitu pölysaasteen leviämistä alueella oleville viljelysmaille ja sitä kautta kulkeutumista ravintoketjuun ihmisille ja kotieläimille. Myöskin lähistöllä oleva lampi eliöstöineen on vaarantunut jo aiemmalla toiminnalla. Minkäänlaisia tutkimuksia ei ole tehty näinkin merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Liito-orava ja muut luontokappaleet

Liito-orava tutkimus on lähes 4 vuotta vanha. Muita tutkimuksia ei ole jostakin syystä tehty, mikä on helposti tulkittavissa toimijoiden välinpitämättömyydeksi. Esimerkiksi tutkimukset valkoselkätikasta puuttuvat, muista eläimistä puhumattakaan.

Räjäytykset

Alueella ei tule sallia minkäänlaisia räjäytyksiä, erittäin vaarallisia naapurikiinteistöiden rakennuksille, ihmisille, eläimille, infrastruktuurille. On huomioitava alueella oleva kulttuurihistoriallinen rakennus 1700-luvulta. Turvallisuutta on jo aiemminkin vaarannettu välinpitämättömällä toiminnalla.

Muut huomioitavat asiat

Maisemointi tekemättä

Jo aiemmin Laaniahontien itäpuoleinen alue osoittaa hakijan välinpitämättömän asenteen maisemoinnin suhteen. Hakemuksen ilmakuvista voidaan havaita maan täystuho ja mitään ei ole 30 vuoden aikana maisemoitu, vaan jätetty ottoalue alue silleen. Kuten kuvistakin voi todeta, kyseessä on maisemaltaan avolouhoksen kaltainen tilanne.

Kulttuurimaisema

Leppäveden kylä Laukaassa on äärimmäisen arvokasta maalaiskulttuurimaisemaa ja miljööä. Kyseinen toiminta ei kuulu millään tapaan alueeseen ja kuten TY-alueessa määritellään aina huomio ympäristöön ja kulttuurimaisemaan. Hakemuksessa ei ole mitään mainintaa aiheesta. Lähikiinteistön päärakennus on rakennettu 1700-luvulla. Rakennus on yksi ensimmäisistä Leppävedellä ja näin ollen jopa mahdollinen suojelukohde tulevaisuudessa.

TY-alue

TY-alueen tarkoitus ei täyty missään muodossa, vaan asia on käännetty päälleen.

Hakemuksessa asiat käännetty tarkoitushakuisesti päinvastoin, kuten esim. kulttuurimaisemasta ei ole mitään mainintaa. Ottoalue ei ole tarkoituksen mukainen monipuolinen työpaikka. Ei vastaa missään muodossa kaavoituksen laatijan tarkoitusta.

Vahingon korvaukset

Todettakoon, että tietooni ei ole tullut alueen kiinteistöille maksettavista vahingon korvauksista. Hakemus ei huomioi lähiseudun kiinteistöjen arvon laskua millään tavoin, ei ota kantaa. Toiminnan kuitenkin ollessa varsin vahingollista alueelle ja alueella olevat kiinteistöt tulisi huomioida.

Vetoan Laukaan kuntaan täysin kohtuuttoman hakemuksen hylkäämiseen kokonaisuudessaan, kuten aiemminkin oikeus ja kohtuus voittivat.

Pyydetty lausunnot

Hakemuksista pyydettiin 21.2.2023 lausunnot Laukaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselta, Laukaan maankäyttöosastolta ja Laukaan rakennusvalvonnalta.

Laukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto 27.3.2023:

Murskaustoiminnan sekä siihen liittyvän liikenteen aiheuttaman melun voimakkuus ei saa ylittää asumisterveysasetuksessa (545/2015) annettuja päivä- ja yöajan keskiäänitasojen toimenpiderajoja asunnoissa ja muissa oleskelutiloissa mitattavalle melulle. Toiminnassa tapahtuvasta normaalikäynnistä poikkeavasta melusta on tehtävä ilmoitus lähialueen naapureille ja terveydensuojeluviranomaiselle.

Toiminnasta ei saa aiheutua vaaraa pohjaveden tai yksityisten talousvesikäivöjen veden laadulle. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava välittömästi veden laatua uhkaavista merkittävistä poikkeamatilanteista ja onnettomuuksista terveydensuojeluviranomaiselle ja vaikutusalueen naapureille.

Laukaan maankäyttöosaston lausunto 20.3.2023:

Maankäyttö lausuu maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta seuraavaa:

Alueella voimassa olevassa Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavassa osoitettua teollisuusrakennusten aluetta (TY) ei voida toteuttaa ilman, että aluetta tasataan. Korkeuseroista ja maaperästä johtuen tasaaminen joudutaan toteuttamaan louhimalla. Teollisuustoimintaan tarkoitetun alueen tasaaminen ja toteuttaminen tulee kuitenkin perustua tarkempaan maankäytön suunnitteluun, eli asemakaavaan, koska yleiskaavatasoisella suunnitelmalla ei pystytä riittävästi huomioimaan alueen erityispiirteitä ja ohjaamaan maankäyttöä yksityiskohtaisesti.

Asemakaavaprosessilla voidaan alueesta suunnitella toimiva kokonaisuus ja turvata MRL §54 mukaisten sisältövaatimusten täyttyminen sekä maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Yleiskaavan mitoituksellinen rakennusoikeus

Ottoalueen läheisyydessä on yksityisten maanomistajien kiinteistöjä, joilla on mitoituksellista rakennusoikeutta. Mitoitus perustuu yleiskaavan ja rakennusjärjestyksen suunnittelu- ja mitoitusperiaatteisiin, ja rakennuspaikkojen määrä tarkastellaan laskennallisesti pinta-alan perusteella. Mitoituksen mukaisen rakennuspaikan muodostaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua. Myöntämisen edellytykset ja rakennuspaikan sijainti tarkastellaan lupaprosessissa. Maa-ainesottotoiminta aiheuttaa ympäristöhäiriötä, joka saattaa olla este yksityisen maanomistajan rakennuspaikan muodostumiselle ja suunnittelutarveratkaisun myöntämiselle.

Laukaan rakennusvalvontaviranomaisen lausunto 21.3.2023

Taustaa

Kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus eivät ole kaavamerkinneen mukaista

toimintaa. Maankäyttöosaston lausunnossa oli todettu, että alueen tasaamisen ja toteuttamisen tulee perustua tarkempaan maankäytön suunnitteluun, koska yleiskaavatasoisella suunnitelmalla ei pystytä riittävästi huomioimaan alueen erityispiirteitä ja ohjaamaan maankäyttöä yksityiskohtaisesti. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksessään todennut, että hakemusta ei olisi tullut laajennuksen osalta hylätä tosiasiallisesti vain kaavoitusviranomaisen lausunnon perusteella, vaan lupaharkinnassa olisi tullut muun ohella arvioida, saattaako hanke vaikeuttaa alueen käyttämistä kaavassa osoitetun pääkäyttötarkoituksen mukaisesti.

Rakennusvalvonnan näkemyksen mukaan yleiskaavassa esitetylle TY-merkinnän mukaiselle alueelle ei voida antaa rakennuslupaa teollisuusrakennusten rakentamiseen ennen kuin alueelle on laadittu yleiskaavassa esitetyn maantien 638 itäisen puolen koko TY-alueen asemakaava. Asemakaavassa tulee tarkemmin tarkastella ja esittää mm. maanpinnan korkeudet koko alueen osalta, jotta alueesta muodostuu yhtenäinen, maisemaan sopiva kokonaisuus huomioiden myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Yleiskaavamerkintä ”olennaisesti muuttuvat alueet” vaatii tarkan detaljikaavoituksen, jotta asemakaavasta tulee tarkoituksenmukainen ja jotta se täyttää Maankäyttö- ja rakennuslain §54 vaatiman asemakaavan sisältövaatimukset.

Yleiskaavassa esitetyn TY-teollisuusalueen maasto on hyvin haastavaa suurien korkeuserojen takia asemakaavoittaa teollisuusalueeksi. Jos maa-ainesten oton ohessa maanomistajat esirakentavat laajoja kenttiä huomioimatta rajoille syntyviä korkeuseroja ilman laajempaa ja yksityiskohtaisempaa suunnittelua, heikentää se asemakaavallista suunnittelua ja saattaa johtaa jopa siihen, että asemakaavaa ei pystytä lainkaan laatimaan. Laaniahontien itäpuolen alueen yhdistämisestä tilan 8:323 suunnitelma-alueen korkeusasmaan muodostuu tarkoituksenmukainen yhtenäinen alue, mutta maa-ainesottoalueen laajentaminen Laaniahontien ja maantien 638 väliselle alueelle vaatii alleen asemakaavan. Asemakaavalla voidaan varmistaa yleiskaavan käyttötarkoituksenmukaisen maankäytön yksityiskohtaisempi suunnittelu sekä maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Mm nyt suunnitelmassa esitetty teräväkulmainen tasanne ei ole tarkoituksenmukainen teollisuusrakentamiseen, kun lisäksi alueen kuivatusta / hulevesien keräystä ei ole esitetty eikä ratkaistu.

Lausunto

Hakemuksen mukainen maa-ainesoton laajentaminen Laaniahontien ja maantien 638 väliselle alueelle vaikeuttaa asemakaavan laatimista koko yleiskaavan TY-alueelle siten, että MRL 54§:n vaatimien asemakaavan sisältövaatimusten täyttyminen vaarantuu. Maa-ainesoton laajennus heikentää maanomistajien tasapuolista kohtelua asemakaavoituksen vaikeutuessa mm. siksi, että rajoille muodostuu merkittäviä korkeuseroja. Lupalautakunta katsoo, että alueen tasaaminen toteuttaminen tulee perustua asemakaavaan.

Hakijan kuuleminen

Hakijan vastine 5.5.2023

Peab Industri Oy:n (jäljempänä "Peab") maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta on kuulutusaikana annettu kolmea lausuntoa ja kaksi muistutusta. Peab vastaa alla lausuntoihin erikseen ja muistutuksissa esille tuotuihin asioihin yhteisesti.

1 Yleistä

Peab:lla on yhteislupahakemusta koskevalla omistamallaan kiinteistöllä Lamminmäki 410-406-8-212 voimassa oleva maa-aines- ja ympäristölupa (19.2.2020 § 14) vastaavalle toiminnalle Laaniahontien itäpuolella. Kyseisen luvan myöntämisen yhteydessä Peab haki lupaa ottotoiminnalle myös Laaniahontien länsipuolelle, jota nyt haettava lupa myös koskee. Hakemus toimitettiin lupa-lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi Vaasan hallinto-oikeuden 6.5.2022 (päätös 492/2022) kumottua lupalautakunnan päätöksen Laaniahontien länsipuolen kielteisen ratkaisun osalta.

Peab:n voimassa oleva maa-aines- ja ympäristölupa sisältyy Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavan mukaisille TY- ja EO-alueille. Laaniahontien länsipuoleinen osa ottamisalueesta sijoittuu em. yleiskaavan mukaiselle TY-alueelle. TY-alueen kokonaispinta-ala on yli 70 hehtaaria ja nyt käsittelyssä olevan hakemuksen mukaisesta ottamisalueesta noin 10,5 hehtaaria sijoittuu kyseiselle alueelle.

Yleiskaava on hyväksytty valtuustossa 27.4.2009. Peab:lle on myönnetty maa-aineslupa kaavan hyväksymisen jälkeen 14.6.2012 (Laukaan kaavoitus- ja rakennuslautakunta, § 103) 7,5 hehtaarin ottamisalueelle alimman ottotason ollessa +100. Maa-aineslupa on myönnetty vuonna 2012 siten, että:

"Alueen luiskat luiskataan suunnitelman mukaisesti pohjoisrajalla kaltevuuteen 7:1 ja muualla osalla 1:2 ja alue maisemoidaan yleiskaavan mukaiseen teollisuuskäytön sopivaksi."

Peab korostaa, että vuonna 2012 maa-aineslupa-asian käsittelyn yhteydessä hyväksyttiin yleiskaavan teollisuuskäyttöön tulevan alueen tasoksi +100. Maa-aineslupamenettelyn yhteydessä tätä ei kyseenalaistettu eikä päätöksestä valitettu.

Ennen hakemuksen uudelleen käsittelyä Keski-Suomen ELY-keskus on tehnyt päätöksen (KE-SELY/2184/2022, 20.1.2023), ettei YVA-menettelyä sovelleta Peab:n, NCC Industry Oy:n ja Marko ja Mika Hämäläisen hankkeisiin. Tämän hakemuksen yhteydessä ELY-keskukselta ei ole pyydetty enää lausuntoa.

2 Rakennusvalvontaviranomaisen lausunto, 21.3.2023

Lausunto kuuluu seuraavasti:

"Hakemuksen mukainen maa-ainesoton laajentaminen Laaniahontien ja maantien 638 väliselle alueelle vaikeuttaa asemakaavan laatimista koko yleiskaavan TY-alueelle siten, että MRL 54§:n vaatimien asemakaavan sisältövaatimusten täytyminen vaarantuu. Maa-ainesoton laajennus heikentää maanomistajien tasapuolista kohtelua asemakaavoituksen vaikeutuessa mm. siksi, että rajoille muodostuu merkittäviä korkeuseroja. Lupalautakunta katsoo, että alueen tasaaminen ja toteuttaminen tulee perustua asemakaavaan."

Peab ei näe, että sen hakemasta toiminnasta aiheutuisi lausunnossa esitettyä asemakaavan sisältövaatimusten täyttymisen vaarantumista.

Peab toteaa, että vaikka yleiskaavan mukainen TY-alue rajautuu maantiehen, Laukaan rakennus-valvontaviranomaisenakin toimiva lupa- ja valvontalautakunta on varmasti tietoinen siitä, että ympäristöluvalla alueen louhiminen maantiehen 638 ei ole mahdollista johtuen maantiehen jätettävästä suojaetäisyydestä sekä Muraus-asetuksen (VnA 80/2010) 3.2 §:n etäisyysvaatimukselta lähimpään asutukseen. Siten ottamissuunnitelmassa ja suunnitelmakartoissa näkyvät korkeuserot eivät vastaa kaikilta osin yleiskaavan toteutuksen aikaisia korkeuseroja. Ottamisalueen ja maantien välinen kaavan toteuttamista varten tarvittava louhinta tullaan toteuttamaan muun viranomaisluvan nojalla kuin ympäristöluvalla.

Peab korostaa, että hakemuksen mukainen ottaminen tapahtuu kokonaan sen omistamalla kiinteistöllä. Kiinteistöön 6:18, joka sijaitsee Peab:n kiinteistön länsi- ja eteläpuolella yleiskaavan TY-alueella, jätetään vähintään 30 metrin suojavyöhyke. Siten luvitettavasta ottotoiminnasta muodostuva korkeusero sijoittuu kokonaan Peab:n omistamalle kiinteistölle, mikä käy ilmi lopputilankartasta ja leikkauspiirroksista. Toisin kuin rakennusvalvontaviranomaisen lausunnossa on todettu, kiinteistön rajoille ei siten muodostu merkittäviä korkeuseroja.

Peab toteaa edelleen, että haettavasta ottamisalueesta noin 10,5 hehtaaria on osa laajaa yleiskaavan mukaista TY-aluetta. Lausunnossa on esitetty, että louhinta vaikeuttaisi asemakaavan laatimista koko TY-alueelle. Peab:n ja Peab:n pohjoispuoleisen ottotoiminnan harjoittajan louhinnasta, joihin luvat on myönnetty yleiskaavan hyväksymisen jälkeen, muodostuu Laaniahontien itäpuolelle noin 7 hehtaarin suuruinen yhtenäinen kenttä. Haettavan toiminnan myötä Laaniahontien länsipuolelle muodostuisi samaan tasoon kenttää noin 5,4 hehtaarin alueelle. Peab pitää perusteettomana rakennusvalvontaviranomaisen lausunnossa esitettyä, että tällä 5,4 hehtaarin lisäkentällä vaikeutettaisiin yleiskaavan koko yli 70 hehtaarin suuruisen TY-alueen asemakaavoittamista.

3 Maankäytön lausunto, 20.3.2023

Lausunto kuuluu seuraavasti:

"Alueella voimassa olevassa Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavassa osoitettua teollisuusrakennusten aluetta (TY) ei voida toteuttaa ilman, että aluetta tasataan. Korkeus-eroista ja maaperästä johtuen tasaaminen joudutaan toteuttamaan louhimalla. Teollisuustoimintaan tarkoitettun alueen tasaaminen ja toteuttaminen tulee kuitenkin perustua tarkempaan maankäytön suunnitteluun, eli asemakaavaan, koska yleiskaavatasoisella suunnitelmalla ei pystytä riittävästi huomioimaan alueen erityispiirteitä ja ohjaamaan maankäyttöä yksityiskohtaisesti.

Asemakaavaprosessilla voidaan alueesta suunnitella toimiva kokonaisuus ja turvata MRL §54 mukaisten sisältövaatimusten tähttyminen sekä maanomistajine tasapuolinen kohtelu.

Yleiskaavan mitoituksellinen rakennusoikeus

Ottoalueen läheisyydessä on yksityisten maanomistajien kiinteistöjä, joilla on mitoituksellista rakennusoikeutta. Mitoitus perustuu yleiskaavan ja rakennusjärjestyksen suunnittelu- ja mitoitusperiaatteisiin, ja rakennuspaikkojen määrä tarkastellaan laskennallisesti pinta-alan perusteella. Mitoituksen mukaisen rakennuspaikan muodostaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua. Myöntämisen edellytykset ja rakennuspaikan sijainti tarkastellaan lupaprosessissa. Maa-ainesottotoiminta aiheuttaa ympäristöhäiriötä, joka saattaa olla este yksityisen maanomistajan rakennuspaikan muodostumiselle ja suunnittelutarveratkaisun myöntämiselle.”

Peab tuo esille, että samainen Laukaan maankäyttö antoi ensimmäisen lausuntonsa vastaavasta hakemuksesta, vastaavilla ottotasoilla, 2.8.2019, jossa todettiin seuraavaa:

”Maankäyttö ei näe kaavallista estettä maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiselle.”

Peab korostaa, että Laaniahontien itäpuolella on samaa TY-aluetta, jossa otto-toiminta ulotetaan samaan haettavaan tasoon +100.

Ottotoiminta etenee koko ajan alueella ja alueen tasaaminen tapahtuu siten kysynnän mukaisesti. Kuten maankäytön lausunnossa on todettu, teollisuuskaavan toteuttaminen tulee joka tapauksessa vaatimaan alueen tasaamista louhimalla. Haettava toiminta tukee sitä. Lisäksi tarkemman kaavoituksen odottaminen Laaniahontien länsipuolelle nimenomaisesti ja tosiasiallisesti vain viivästyttäisi alueen ottamista kaavan mukaiseen käyttöön. Peab:n näkemyksen mukaan kaavan käyttötarkoituksen toteutumisen vaatima louhinta on ehdottomasti järkevintä toteuttaa kulloiseenkin kiviaineksen menekkiin perustuen, joten louhinnan aloittamista ei ole syytä tarpeettomasti viivyttää.

Peab ei pidä perusteltuna väitettä, jonka mukaan maa-ainestenottotoiminnan ympäristöhäiriöt saattaisivat estää suunnittelutarveratkaisun myöntämisen yksityiselle maanomistajalle. Kyseinen väite on ensinnäkin spekulatiivista, minkä lisäksi maankäytön lausunto on tältä osin ristiriitainen. Lausunnossa ensin todetaan, että yleiskaavan toteuttaminen tulee vaatimaan louhimista tasaamalla, mutta samanaikaisesti esitetään, että louhinnasta aiheutuvat ympäristöhäiriöt estäisivät nyt haettavan luvan myöntämisen.

Peab haluaa selventää, että kaavaa varten tarvittava louhinta ei vaikutuksiltaan poikkea hakemuksen mukaisesta toiminnasta. Sen sijaan ympäristö- ja maa-aineslupa mahdollistaa alueen tasaamisesta aiheutuvien ympäristöhaittojen hallinnan ja tarkkailun muita menettelyjä paremmin. Suoritettaessa alueen tasaaminen maa-aines- ja ympäristöluvan mukaisesti toteutuu toiminnan valvonta osana normaalia maa-aines- ja ympäristölupien mukaista valvontaa. Lähialueen asukkaiden kannalta maa-aines- ja ympäristölupien mukaiset toiminta-aikarajaukset sekä tarkkailuvaatimukset varmistavat sen, että louhinnasta ja murskauksesta aiheutuvat häiriöt ovat hallitumpia kuin toteutettaessa sama esimerkiksi toimenpideluvalla ja meluilmoituksella.

Maankäyttö- ja rakennuslain 51 §:ssä, joka koskee asemakaavan laatimistarvetta, määrätään seuraavasti:

”Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää.”

Peab on vuodesta 2019 alkaen hakenut maa-aines- ja ympäristölupaa alueelle ja 19.11.2019 Laukaan maankäytön lisälausunnossa on tuotu esille tarve asemakaavan laatimiselle maankäytön ohjaustarpeen vuoksi.

Laukaan kaavoitusohjelmassa 2021-2025 on mainittu seuraavaa:

”Kunnalla on yritys- ja teollisuustoimintaan varattu korttelialueita kaikissa taajamissa, mutta kaavavaranto ei ole riittävä kysyntään nähden. Leppävedellä tonttitarjontaa on parantunut Lintumäen asemakaavan hyväksymisen ja toteuttamisen myötä.”

Mikäli asemakaavan laatiminen olisi alueella maankäytön ohjaamisen vuoksi aidosti tarpeellista, olisi Laukaan kunnan pitänyt ryhtyä toimiin asemakaavan laatimiseksi. Asemakaavan laatimiseen ei ole kuitenkaan ryhdytty, eikä kaavoituskatsauksen mukaan siihen olla edes lähivuosina ryhtymässä.

4 Terveysturvaviranomaisen lausunto

Peab toteaa, että kivenmurskaamojen ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista säädetään ns. Muraus-asetuksella silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa. Muraus-asetuksen 7 §:n mukaisesti toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. STM:n asetusta 545/2015 sovelletaan tehtäessä terveysturvavirvelain 27 tai 51 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä ja määräyksiä, eikä se Peab:n näkemyksen mukaan koske nyt haettua toimintaa.

5 Muistutukset

Muistutuksissa on tuotu esille toiminnasta aiheutuvat haitat, jotka liittyvät räjäytyksiin, meluun, pölyyn, toiminta-aikoihin ja maisemaan. Lisäksi on tuotu esille kiinteistöjen arvon aleneminen ja niihin liittyvät korvaukset.

Muraus-asetuksen 3 §:ssä säädetään ympäristöluvanvaraisen kiviaineksen louhinnan ja murskauksen yleisestä suojaetäisyydestä suhteessa häiriintyviin kohteisiin, kuten asutukseen. Säännöksen mukaan louhintaa ei saa sijoittaa alle 300 m etäisyydelle häiriintyvistä kohteista ja murskausta ei saa sijoittaa ilman erityistoimia alle 300 m etäisyydelle. Kun kyseisiä toimintoja tehdään alle 500 m etäisyydellä lähimmästä häiriintyvistä kohteesta, on asetuksessa erikseen säädetty käytettävistä meluntorjuntatoimista, ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta sekä toiminta-ajoista. Muraus-asetuksen tarkoituksena on standardisoida toiminnan ympäristövaatimuksia ja vähentää niiden luvittamiseen liittyvää hallintotaakkaa. Siten asetuksessa säädettyä 300 m suojaetäisyyttä on lähtökohtaisesti pidettävä riittävänä ympäristönsuojelulaissa kielletyn kohtuuttoman rasituksen ehkäisemiseksi.

Peab muistuttaa, että Muraus-asetuksessa on määrätty melun enimmäisarvoista. Melutasojen alittuminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö toiminnasta

aiheutuisi havaittavaa ääntä. Haetut toiminta-ajat ovat Muraus-asetuksen mukaiset.

Maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavamääräyksiä koskevassa 41. pykälän 2. momentissa määrätään seuraavasti:

”Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset).”

Peab toteaa, että hakemuksen mukaisella alueella ei ole sellaisia muistutuksessa esille tuotuja arvoja, joiden perusteella kaavoittaja olisi pitänyt tarpeellisenä antaa suojelumääräyksiä.

Peab huomauttaa, että kiinteistöjen arvon aleneminen ei ole maa-aines- tai ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä huomioitava asia.

Turvallisuuden osalta Peab selventää, että räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintatyöstä tehdään aina räjäytys- ja turvallisuussuunnitelma. Jokaisesta kentästä tehdään lisäksi erillinen räjäytyssuunnitelma. Näillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölleen. Ennen räjäytystä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjäytyksestä ilmoitetaan äänimerkillä, pillin soitolla. Räjäytystyötä tekevät koulutetut ja räjäytystyön vaatimat pätevyydet omaavat henkilöt.

Aluetta ei ole vielä maisemoitu, koska se on yhä ottamiseen ja siihen liittyvien toimien mukaisessa käytössä. Alueen maisemointi tehdään kulloinkin voimassa olevien lupien mukaisesti.

6 Lopuksi

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulaki määrittävät selkeästi edellytykset, joilla maa-aines- ja ympäristölupa voidaan myöntää. Mikäli edellytykset täyttyvät, eikä nimenomaista estettä luvanmyöntämiselle ole, on lupa lähtökohtaisesti myönnettävä.

Ympäristönsuojelulain 48.2 §:n mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Peab:n ja pohjoispuolisen ottotoiminnan harjoittajan nykyisten jo voimassa olevien maa-aines- ja ympäristölupien päätyttyä Laaniahontien itäpuoliselle alueelle jää yleiskaavan mukaisen toiminnan mahdollistava, tasainen, noin 7 hehtaarin kokoinen kenttä, joka ei Laukaan maankäytön näkemyksen mukaan vaikeuta kaavan toteuttamista. On selvää, että pienempi, samassa tasossa oleva kenttä Laaniahontien länsipuolella ei vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavan mukaiseen toimintaan eikä vaikeuta TY-alueen asemakaavoittamista itäpuolella sijaitsevaa, laajempaa aluetta enempää.

Peab kiinteistön Lamminmäki maanomistajana pyytää lupa- ja valvontalautakuntaa tutustumaan suunnitelmakartoissa esitettyihin korkeuskäyriin. Kuten suunnitelmakartoista ilmenee, haettavasta maa-aines- ja ympäristöluvasta ei ole haittaa yleiskaavan toteuttamiselle, eikä asemakaava ole tässä tapauksessa tarpeen ennen alueen tasaamista. Toteutettava hanke on kunnan edun mukainen.

Peab:n hakemus täyttää maa-aines- ja ympäristönsuojelulaeissa määritellyt luvanmyöntämisedellytykset, eikä lupien myöntäminen hakemuksen mukaiselle toiminnalle estä alueen asemakaavoittamista. Maanomistajan kannalta on täysin kohtuutonta ja tasapuolisen kohtelun vastaista olla myöntämättä maa-aines- ja ympäristölupaa, jonka myöntämisedellytykset ovat olemassa.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNNAN RATKAISU

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta ei myönnä Peab Industry Oy:lle kiinteistön Lamminmäki 410-406-8-212 Laaninahontien länsipuolen laajennusalueelle maa-aineslain (555/1981) 4 §:n ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaista lupaa kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen jäljempänä esitetyn perustein.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain (555/1981) 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Maa-aineslain 3 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Ympäristönsuojelulain mukaisen luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huonontumista, taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Asiassa annettu Vaasan hallinto-oikeuden päätös 6.5.2022

Vaasan hallinto-oikeus on perustellut päätöstään palauttaa asia laajennusalueen osalta lupaviranomaisen käsiteltäväksi seuraavasti:

Haettu laajennusalue on lainvoimaisessa oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alueeksi (TY). Se, että aluetta ei ole kaavoituksessa nimenomaan osoitettu maa-ainesten ottotoimintaan, ei ympäristönsuojelulain 12 §:n tai maa-aineslain 3 §:n 2 momentin sanamuotojen perusteella muodosta estettä maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiselle. Myöskään alueen kaavamerkintä (TY) ei sinänsä muodosta estettä maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiselle.

Hallinto-oikeus katsoo edellä mainittu huomioon ottaen, että hakemusta ei olisi tullut laajennuksen osalta hylätä tosiasiallisesti vain kaavoitusviranomaisen lausunnon perusteella. Luvan myöntämisedellytysten kannalta ratkaisevaa on, aiheutuisiko hakemuksessa tarkoitetusta ottamisesta ympäristönsuojelulain 12 §:ssä tai maa-aineslain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus.

Lupaharkinnassa olisi tullut muun ohella arvioida, saattaako hanke vaikeuttaa alueen käyttämistä kaavassa osoitetun pääkäyttötarkoituksen mukaisesti ottaen huomioon hakemuksessa ja asian käsittelyssä muutoinkin esitetyt seikat.

Sen arvioimiseksi, saattaako hanke vaikeuttaa alueen käyttämistä kaavassa osoitettuun päätarkoitukseen Laukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on pyytänyt uudelleen käsittelyn yhteydessä lausunnon myös Laukaan kunnan rakennusvalvonnalta, joka tulkitsee kaavamääräyksiä ja valvoo niiden noudattamista. Annetuissa lausunnoissa on esitetty hankkeen vaikutuksista alueen kaavan mukaiseen käyttöön seuraavaa:

- Teollisuustoimintaan tarkoitetun alueen tasaaminen ja toteuttaminen tulee perustua tarkempaan maankäytön suunnitteluun, eli asemakaavaan, koska yleiskaavatasoisella suunnitelmalla ei pystytä riittävästi huomioimaan alueen erityispiirteitä ja ohjaamaan maankäyttöä yksityiskohtaisesti
- Asemakaavaprosessilla voidaan alueesta suunnitella toimiva kokonaisuus ja turvata MRL §54 mukaisten sisältövaatimusten täyttyminen sekä maanomistajien tasapuolinen kohtelu
- Maa-ainesottotoiminta aiheuttaa ympäristöhäiriötä, joka saattaa olla este yksityisen maanomistajan rakennuspaikan muodostumiselle ja suunnittelu- ja tarveratkaisun myöntämiselle
- Asemakaavassa tulee tarkemmin tarkastella ja esittää mm. maanpinnan korkeudet koko alueen osalta, jotta alueesta muodostuu yhtenäinen, maisemaan sopiva kokonaisuus huomioiden myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Yleiskaavamerkintä ”olennaisesti muuttuvat alueet” vaatii tarkan detaljikaavoituksen, jotta asemakaavasta tulee tarkoituksenmukainen ja jotta se täyttää Maankäyttö- ja rakennuslain §54 vaatiman asemakaavan sisältövaatimukset
- Hakemuksen mukainen maa-ainesoton laajentaminen Laaniahontien ja maantien 638 väliselle alueelle vaikeuttaa asemakaavan laatimista koko yleiskaavan TY-alueelle siten, että MRL 54§:n vaatimien asemakaavan sisältövaatimusten täyttyminen vaarantuu. Maa-ainesoton laajennus heikentää maanomistajien tasapuolista kohtelua asemakaavoituksen vaikeutues-

sa mm. siksi, että rajoille muodostuu merkittäviä korkeuseroja. Lupalautakunta katsoo, että alueen tasaaminen toteuttaminen tulee perustua asemakaavaan.

Päätöksen perustelut

Maankäytön ja rakennusvalvontaviranomaisen lausuntojen nojalla lupaviranomainen katsoo, että esitetty toiminta ei täytä maa-aineslain 3 §:n ja ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaisia vaatimuksia ollen jo sinällään toimintana kaavanvastaista sekä vaikeuttaessaan saatujen lausuntojen nojalla myös asemakaavan laatimista alueelle ja alueen ottamista kaavan mukaiseen käyttöön (TY) alueelle muodostuvien korkeuserojen johdosta. Hankealue kattaa vain osan TY-alueesta, jolla on suuria korkeuseroja myös hankealueen ulkopuolella.

Alueen ottaminen kaavan mukaiseen käyttöön edellyttää myös alueen tasaimista louhimalla. Koska esitetyn hankkeen mukainen toiminta on alueen rakentamiseen verrattuna pitkäkestoista (kuten myös Keski-Suomen ELY-keskus on antamassaan YVA-päätöksessä todennut) ja lähimmät häiriintyvät kohteet ovat 300 m päässä siten, että ottoaluetta on ollut tarpeen suojaetäisyyksien saavuttamiseksi muokata, tulee myös kysymykseen, että hankkeen mukaisesta toiminnasta yhdessä alueen muiden kiviainestoimijoiden kanssa saattaa aiheutua naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta suunnitellun toiminnan sijoituessa lähemmäksi häiriintyviä kohteita, jolloin luvan myöntämisen YSL 49 §:n mukaiset edellytykset eivät tältä osaltakaan täytyisi. Jo nykyisellään alueen kahden toimijan toimiessa yhtä aikaa tulee toimintoja porrastaa sekä vaimentaa murskausmelua meluestein.

Lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyjen vaatimusten huomioiminen

Koska tällä päätöksellä hakemuksen mukaiselle toiminnalle ei ole myönnetty lupaa, ovat muistutusten vaatimukset hakemuksen hylkäämisestä täyttyneet. Lausunnot on otettu huomioon päätöksen perusteluista ilmenevällä tavalla.

Vastaus hakijan vastineessa esitettyyn

Viittaus siihen, että maa-aineslupa-asian käsittelyn yhteydessä olisi hyväksytty yleiskaavan alueen tasoksi + 100 m, ei avaudu lupaviranomaiselle. Sillä, että esitetystä toiminnasta aiheutuva korkeusero sijoittuu kokonaan hakijan kiinteistölle (eikä sen rajoille) ei liene merkitystä kaavan toteuttamisen kannalta, koska hakijan kiinteistö haetun toiminnan osalta sijoittuu kokonaisuudessaan TY-alueelle, jonka asemakaavoituksen suunnittelu muodostaa oman kokonaisuutensa.

Vastineessa esitettyyn alueen tasaamisen aikatauluun todetaan, että mikäli louhinta toteutetaan kiviaineksen menekkiin perustuen, sekä mahdollisesti myönnettävän maa-aines- ja ympäristöluvan nojalla sen sijaan, että se perustuisi tarkempaan kaavoitukseen (asemakaava), on louhinnan kesto pidempiaikaista ja aiheuttaa häiriintyville kohteille pidempiaikaista rasisitusta. Vaikka kaavaa varten tarvittava louhintaa ei vaikutuksiltaan poikkea hakemuksen mukaisesta toiminnasta, saattaa kaavoituksen lähtökohdista suoritettavan louhinnan tarve olla

pienempi ja siinä tulee harkittavaksi murskauksen toteutus kauempana häiriintyvistä kohteista, jolloin ympäristöhaitat ovat sen osalta hakemuksen mukaista toimintaa pienemmät.

Vastineessa esitettyyn huomioon asemakaavan laatimisen aikataulusta todetaan, että se ei kuulu maa-aines- ja ympäristölupa-asiaan.

Pyyntöön tutustua suunnitelmakartoissa esitettyihin korkeuskäyriin todetaan, että päätösehdotuksen liitteenä on kartta, jossa on näkyvissä korkeuskäyrät, yleiskaavan TY-alue sekä lähimmät häiriintyvät kiinteistöt. Korkeuskäyriä tarkastellessa voidaan todeta, että hankealueen ulkopuolelle jäävälle TY-alueelle sijoittuu suuria korkeuseroja, ja tämä alue sijoittuu hankealueen alinta ottotasoa + 100 m:ä korkeammalle.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 4, 4a, 6, 19 §:t
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 11, 12, 34, 47a, 48, 49, 190, 191 ja 205 §:t
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §
Laki eräistä naapuruussuhteista (1920/26) 17 §
Laukaan kunnan maa-ainestaksa (Lupalautakunta 27.03.2019 § 23)
Laukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksa (Lupa- ja valvontalautakunta 22.2.2022 § 21)

KÄSITTELYMAKSUT

Maa-aineslupa- ja ympäristölupahakemusten yhteiskäsittelystä peritään maa-aineslain 23 §:n mukaan määrätty maksu, joka on Laukaan maa-ainestaksan maksuperusteiden kohdan 2.1 ja ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukaisesti **12 000**. Kuulemisesta aiheutuvat maksut määräytyvät maa-ainestaksan kohdan 4 mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Lupalautakunta antaa päätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös julkaistaan Laukaan kunnan verkkosivuilla www.laukaa.fi.
Päätöstä koskeva kuulutus julkaistaan myös Laukaa-Konnevesi -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusaika päättyy **30.6.2023**.
Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

JAKELU

Päätös

Hakija
Keski-Suomen ELY- keskus

Laukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen
Laukaan kunnan maankäyttöyksikkö
Laukaan kunnan rakennusvalvontaviranomainen
Muistutuksen jättäneet

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on erikseen annettu tieto lupahakemuksesta

LIITTEET Kartta hanke- ja TY-alueesta, valitusosoitus

